

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 21: ΔΡΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2019

culture 21

UCLG Committee

E2021
LEADER
CITIES

culture 21
UCLG Committee

UCLG
United Cities
and Local Governments

Το 2004, πόλεις και τοπικές αρχές από ολόκληρο τον πλανήτη, συμφώνησαν στην Ατζέντα 21 για τον Πολιτισμό, προκειμένου να εδραιώσουν τη δέσμευσή τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την πολιτιστική ποικιλομορφία, τη βιωσιμότητα, τη συμμετοχική δημοκρατία και τη δημιουργία συνθηκών για την ειρήνη. Το κείμενο Πολιτισμός 21: Δράσεις, το οποίο υιοθετήθηκε από τον παγκόσμιο οργανισμό «Ενωμένες Πόλεις και Τοπικές Κυβερνήσεις» (UCLG-United Cities and Local Governments) το Μάρτιο του 2015, μετατρέπει αυτή τη συμβολική κίνηση σε πρακτικές δεσμεύσεις που παρέχουν ένα κοινό πρότυπο για τις πόλεις, προκειμένου να εξετάσουν τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες τους στον τομέα του πολιτισμού και της αειφόρου ανάπτυξης.

Με βάση το «Πολιτισμός 21: Δράσεις», το πρόγραμμα Pilot Cities (Πιλοτικές Πόλεις) ενεργοποιεί τις συμμετέχουσες πόλεις προκειμένου να «πιλοτάρουν» ή να δοκιμάσουν την «Ατζέντα 21 για τον Πολιτισμό» και το «Πολιτισμός 21: Δράσεις», μέσα από μία συμμετοχική διαδικασία εκμάθησης και δημιουργίας ικανοτήτων για την οικοδόμηση ενός παγκοσμίου δικτύου αποτελεσματικών και καινοτόμων πόλεων και τοπικών αυτοδιοικήσεων. Στην Ευρώπη, το πρόγραμμα Pilot Cities συντονίζεται από την Επιτροπή Πολιτισμού του UCLG, σε συνεργασία με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR).

Η Ελευσίνα είναι μία πολιτιστικά πλούσια πόλη. Από τα αρχαία της μνημεία μέχρι τη βιομηχανική της κληρονομιά, από τους περήφανους εργάτες της μέχρι και τους συλλόγους της τοπικής κοινότητας. Είναι ο τόπος των Ελευσίνιων Μυστηρίων, η γενέτειρα του Αισχύλου και ένα σημαντικό βιομηχανικό κέντρο, με το μεγαλύτερο διυλιστήριο πετρελαίου στην Ελλάδα. Είναι ο τόπος διεξαγωγής του Φεστιβάλ Αισχύλεια, του μακροβιότερου καλλιτεχνικού δρώμενου στην περιοχή της Αττικής, και της Ελευσίνας 2021, η οποία σύντομα θα γίνει Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Μόλις 18 χιλιόμετρα από την Αθήνα, η πόλη βρίσκεται κατά μήκος της «δραματικής» ακτής του Σαρωνικού.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Pilot Cities Europe, η πόλη της Ελευσίνας συμμετέχει στο δίκτυο των Πιλοτικών Πόλεων μαζί με άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις, προκειμένου να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις αδυναμίες που έχει εντοπίσει, αλλά και να αξιοποιήσει τα προτερήματά της. Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η δέσμευσή της πόλης στο πρόγραμμα αυτό, συμπληρώνει και επεκτείνει το έργο που υλοποιεί η Ελευσίνα 2021 Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης.

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓ

Το παρόν έγγραφο παρέχει μία επισκόπηση των συζητήσεων που προέκυψαν από τα εργαστήρια αυτοαξιολόγησης που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη στις 26 Ιανουαρίου 2019, τα οποία ακολούθησαν μία προγραμματική συνάντηση, τον Σεπτέμβριο του 2018. Το εργαστήριο αυτοαξιολόγησης συγκλήθηκε από την Αγγελική Λαμπίρη, υπεύθυνη του προγράμματος από την Ελευσίνα 2021, ενώ συντονίστηκε από την εμπειρογνώμονα του προγράμματος Pilot Cities, Clymene Christoforou, την εκπρόσωπο της Επιτροπής Πολιτισμού του UCLG, Marta Llobet και την εκπρόσωπο του οργανισμού Culture Action Europe, την Kornelia Kiss.

Το εργαστήριο συγκέντρωσε πολιτικούς, δημοτικούς υπαλλήλους, εκπροσώπους πολιτιστικών συλλόγων, επαγγελματίες του πολιτιστικού χώρου, ακαδημαϊκούς, εκπροσώπους περιβαλλοντικών οργανώσεων, εκπροσώπους του τοπικού νομικού και του επιχειρηματικού κλάδου, ενδιαφερόμενους πολίτες και την ομάδα της Ελευσίνας 2021.

Το εργαστήριο αποτέλεσε βασικό στοιχείο της Δραστηριότητας 1 του προγράμματος Pilot Cities στην Ελευσίνα. Φορείς από την κοινωνία των πολιτών, από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, χωρίστηκαν σε 4 ομάδες εργασίας και συμμετείχαν ενεργά, καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου. (Το Παράρτημα 1 περιλαμβάνει μία πλήρη λίστα των συμμετεχόντων και των ομάδων).

Κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να βαθμολογήσουν την πόλη τους σε σχέση με τις εννέα «δεσμεύσεις» που συνθέτουν το κείμενο «Πολιτισμός 21: Δράσεις». Τα αποτελέσματα έχουν συνταχθεί σε αυτό το έγγραφο από την Clymene Christoforou, την εμπειρογνώμονα που διορίστηκε από την Επιτροπή Πολιτισμού του UCLG και τον οργανισμό Culture Action Europe, προκειμένου να συνεργαστεί με την Ελευσίνα για το πρόγραμμα Pilot Cities Europe. Συνοψίζει και αναλύει την αξιολόγηση των συμμετεχόντων και τη συγκρίνει με τα αποτελέσματα ενός Παγκόσμιου Πάνελ, του 2015.

Έχει ως στόχο να αναδείξει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες της Ελευσίνας και να προσδιορίσει την κατεύθυνση για τη μελλοντική εξέλιξη του προγράμματος που βασίζεται στη στρατηγική δέσμευση της πόλης για τον πολιτισμό ως κομμάτι μίας βιώσιμης πόλης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο αξιολόγησαν την τρέχουσα κατάσταση της Ελευσίνας σε σχέση με τις εννέα «Δεσμεύσεις» (θεματικούς τομείς) που απαρτίζουν το κείμενο του «Πολιτισμός 21: Δράσεις». Οι συζητήσεις πραγματοποιήθηκαν σε τέσσερις ξεχωριστές ομάδες, καθεμία εκ των οποίων περιλάμβανε άτομα με κάποια εξειδίκευση ή ευθύνες σε αντικείμενα που σχετίζονται με έναν ή περισσότερους από τους θεματικούς τομείς που συζητήθηκαν.

Το εργαστήριο πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια μίας ολόκληρης ημέρας, με καθεμία από τις ομάδες να ασχολείται με 3 Δεσμεύσεις. Δεδομένου του ρόλου της Ελευσίνας 2021 και την κληρονομιάς της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, αποφασίστηκε ότι η «Διακυβέρνηση του Πολιτισμού» ήταν ένας εξαιρετικά σημαντικός τομέας, οπότε ασχολήθηκε με αυτή τη Δέσμευση το σύνολο των ομάδων. Οι υπόλοιπες Δεσμεύσεις μοιράστηκαν μεταξύ των ομάδων ως εξής:

Ομάδα Α | 4. Πολιτισμός και Περιβάλλον
7. Πολιτισμός, Πολεοδομία και Δημόσιος Χώρος
9. Διακυβέρνηση του Πολιτισμού

Ομάδα Β | 5. Πολιτισμός και Οικονομία
8. Πολιτισμός, Πληροφορίες και Γνώση
9. Διακυβέρνηση του Πολιτισμού

Ομάδα Γ | 1. Πολιτιστικά Δικαιώματα
6. Πολιτισμός, Ισότητα και Κοινωνική Ένταξη
9. Διακυβέρνηση του Πολιτισμού

Ομάδα Δ | 2. Κληρονομιά, Ποικιλομορφία και Δημιουργικότητα
3. Πολιτισμός και Εκπαίδευση
9. Διακυβέρνηση του Πολιτισμού

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες βαθμολόγησαν (μεταξύ 1 και 9) την καθεμία από τις 100 δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτούς τους τομείς. Η βαθμολογία χωρίζεται σε τρία ευρύτερα στάδια εξέλιξης: «Αναδυόμενο Στάδιο» (1-3), «Στάδιο Ανάπτυξης» (4-6), και «Προηγμένο Στάδιο» (7-9). Η κάθε ομάδα συμφώνησε συλλογικά για κάθε τελικό σκορ και στο τέλος κάθε θεματικής, τους ζητήθηκε να εντοπίσουν τις καλές πρακτικές και τους τομείς βελτίωσης.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Το εργαστήριο σημείωσε μεγάλη συμμετοχή, και όλες οι ομάδες συμμετείχαν πολύ ενεργά σε ολόκληρη την διαδικασία. Ορισμένες από τις ερωτήσεις, καθώς και η γλωσσική διατύπωση σε ορισμένα σημεία, απαιτούσαν χρόνο ώστε να ερμηνευτούν σωστά σχετικά με το τοπικό πλαίσιο. Επιπλέον, καθώς πρόκειται για μία ποιοτική διαδικασία, τα αποτελέσματα ποικίλουν ανάλογα με το επίπεδο της τρέχουσας γνώσης των ατόμων που συμμετείχαν σε κάθε ομάδα.

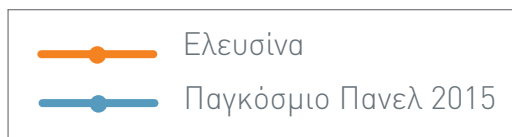
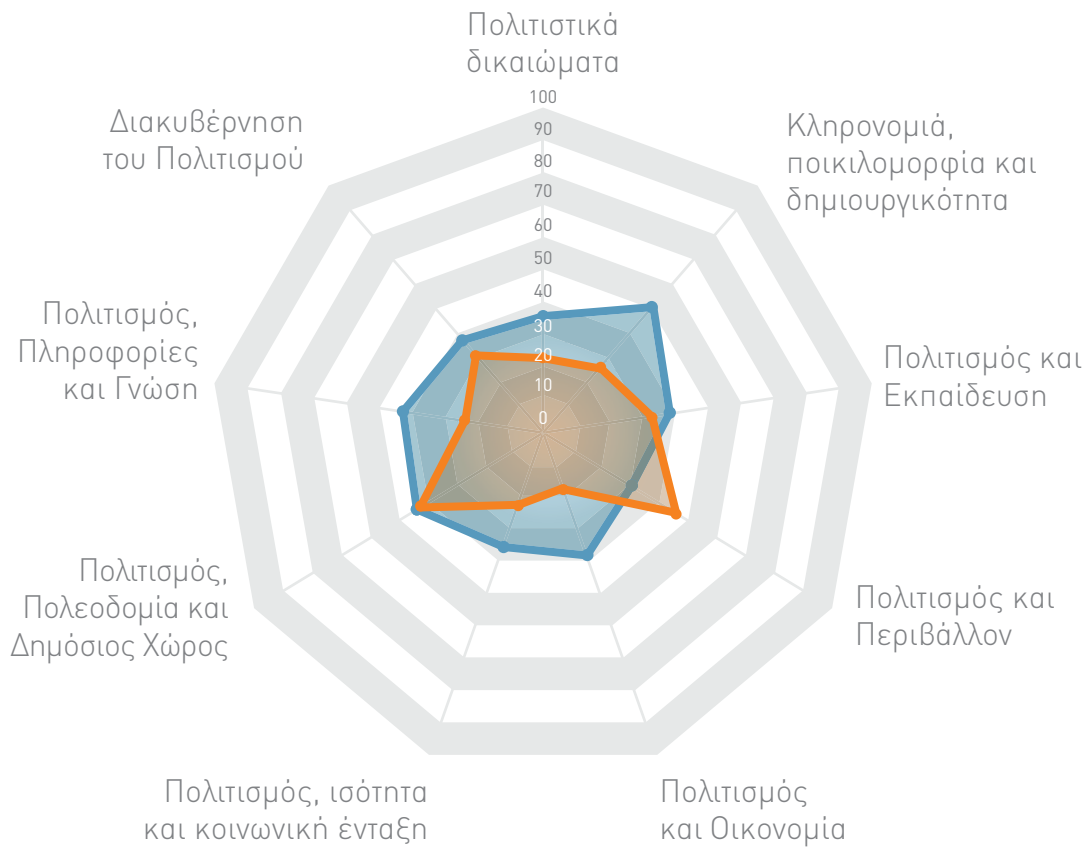
Το Σχήμα 1 απεικονίζει τα αποτελέσματα του εργαστηρίου, σε αντιπαράθεση με μία παγκόσμια βαθμολογία, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2015 από μία ομάδα 34 εμπειρογνομώνων, ως μία εικόνα του τρόπου με τον οποίο οι πόλεις, σε ολόκληρο τον κόσμο, προωθούν ένα ολοκληρωμένο όραμα για τον πολιτισμό σε πόλεις βιώσιμης ανάπτυξης.

Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου, η Ελευσίνα σημείωσε χαμηλότερο σκορ, σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο, σε 7 από τις 9 δεσμεύσεις, ενώ στη Δέσμευση «Πολιτισμός, Πολεοδομία και Δημόσιος Χώρος», τα αποτελέσματα ήταν τα ίδια. Ωστόσο, στη Δέσμευση «Πολιτισμός και Περιβάλλον» σημείωσε σκορ, σημαντικά υψηλότερο του παγκόσμιου μέσου όρου. Σε γενικές γραμμές, ελάχιστα σημεία κρίθηκαν ότι βρίσκονται στο «Προηγμένο Στάδιο».

Οι εννιά Δεσμεύσεις

Σε αυτή την ενότητα, συνοψίζονται οι πληροφορίες που προκύπτουν από το εργαστήριο της αυτοαξιολόγησης της Ελευσίνας για τις 9 Δεσμεύσεις, καθεμία εκ των οποίων περιλαμβάνει 10-12 Δράσεις.

Σχήμα 1: Αυτοαξιολόγηση της Ελευσίνας και Αποτελέσματα του Παγκόσμιου Πάνελ του 2015

Πηγή: Επιτροπή Πολιτισμού του UCLG, με βάση τα αποτελέσματα των συμμετεχόντων στο Εργαστήριο Αυτοαξιολόγησης της Ελευσίνας (26 Ιανουαρίου 2019) και τον μέσο όρο από μία παγκόσμια ομάδα 34 εμπειρογνομόνων το 2015.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή την ενότητα, την βαθμολόγησε με σκορ χαμηλότερο από αυτό του παγκόσμιου πάνελ, με 22,5/100 έναντι 35/100.

Όπως και σε ορισμένες άλλες πόλεις, υπήρξε έντονη έλλειψη κατανόησης του ορισμού των πολιτιστικών δικαιωμάτων, αν και υπήρξε καλύτερη κατανόηση μεταξύ των συμμετεχόντων που εκπροσωπούσαν την κοινωνία των πολιτών. Συνολικά, ενώ υπήρχαν μερικά παραδείγματα καλής πρακτικής, η δέσμευση αυτή απέδωσε μία από τις χαμηλότερες βαθμολογίες για την Ελευσίνα.

Οι βαθμολογίες σε αυτή την ενότητα κυμάνθηκαν επί το πλείστον στο «Αναδυόμενο Στάδιο» (1-3), με μία-δύο εξαιρέσεις που βαθμολογήθηκαν στο «Στάδιο Ανάπτυξης» (4-6). Συγκεκριμένα, αυτές αφορούσαν τα μέτρα που έλαβε ο Δήμος για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των πολιτών σε δρώμενα όπως το Φεστιβάλ Αισχύλεια, καθώς και το έργο πολιτιστικών φορέων όπως η ΚΕΔΕ και το Λαϊκό Πανεπιστήμιο, για τη διεύρυνση της συμμετοχής του κοινού. Παρατηρήθηκε ότι ο Δήμος χρηματοδοτεί την πολιτιστική δραστηριότητα, και κομμάτι αυτής της χρηματοδότησης δαπανάται στην ανάπτυξη του κοινού. Ωστόσο, συμφωνήθηκε ότι ο Δήμος δεν παρέχει συγκεκριμένες οδηγίες για το πώς θα πρέπει να δαπανηθεί η χρηματοδότηση σε σχέση με τα πολιτιστικά δικαιώματα.

Στην ανώτατη βαθμίδα του «Αναδυόμενου» σταδίου, οι συμμετέχοντες επεσήμαναν ορισμένες βασικές πολιτιστικές υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες, όπως η βιβλιοθήκη και η κινηματογραφική λέσχη, η οποία χρειάζεται μία πιο μόνιμη χειμερινή βάση για να αυξήσει το κοινό της. Στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Κινηματογραφική Λέσχη, η Φιλική Φωλιά και το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού αναγνωρίζονται για το έργο τους σχετικά με τα ανθρώπινα και τα πολιτιστικά δικαιώματα. Ως προς την πρόσβαση και τη συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, σημειώθηκε ότι η πόλη δε διαθέτει τις κατάλληλες υποδομές. Η ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν εφαρμοσμένες πολιτιστικές πολιτικές που να επιτρέπουν στις πιο ευάλωτες ομάδες και γενικά στα άτομα να συμμετέχουν ή να προωθούν τον δικό τους πολιτισμό.

Στην κατώτερη βαθμίδα, η ομάδα κατέταξε την προώθηση των γυναικών μέσω των πολιτιστικών πολιτικών με σκορ 2, με μία γενικότερη αίσθηση ότι οι γυναίκες ήταν μεν ιδιαίτερα παρούσες στις ελληνικές πολιτιστικές πρακτικές, ωστόσο δεν ήταν ακόμα σε θέση να συμμετάσχουν ισότιμα. Η βαθμολόγηση με σκορ 1 ήταν αποτέλεσμα της κοινής άποψης σχετικά με την έλλειψη πολιτιστικών πολιτικών που να βασίζονται στα πολιτιστικά δικαιώματα (και, στην περίπτωση ύπαρξής τους, συνοδεύονται από έλλειψη αποτελεσματικής προώθησης και επικοινωνίας), και του γεγονότος ότι ο Δήμος δεν είχε υιοθετήσει (από όσο γνώριζαν όλοι οι συμμετέχοντες) κάποιο κατευθυντήριο κείμενο σχετικά με τα πολιτιστικά δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις πολιτιστικές ευθύνες.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον τομέα των Πολιτιστικών Δικαιωμάτων

- Το Φεστιβάλ Αισχύλεια και η Φιλική Φωλιά ήταν τα κύρια παραδείγματα καλής πρακτικής, μαζί με την Κινηματογραφική Λέσχη, τα οποία επαίνεσαν οι συμμετέχοντες για το γεγονός ότι περιλαμβάνουν τη συμμετοχή του κοινού στο σχεδιασμό και στον προγραμματισμό τους.
- Επισημάνθηκε επίσης το Λαϊκό Πανεπιστήμιο, το οποίο διευθύνεται από τον πολιτιστικό οργανισμό ΠΑΚΠΠΑ, όπου καθηγητές πανεπιστημίου προσκαλούνται κάθε Τετάρτη, για να συναντήσουν κατοίκους της περιοχής και να συζητήσουν πολιτιστικά, κοινωνικά, οικονομικά ή περιβαλλοντικά ζητήματα.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των πεδίων προβληματισμού στον τομέα των πολιτιστικών δικαιωμάτων

- Οι δημόσιες πολιτικές πρέπει να κοινοποιούνται πιο αποτελεσματικά προκειμένου να προσεγγίσουν το κοινό και να έχουν τον υψηλότερο δυνατό αντίκτυπο.
- Παρόλο που υπήρξε ομόφωνη συμφωνία σχετικά με την αξιολόγηση του Φεστιβάλ Αισχύλεια ως καλή πρακτική, θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερη προώθηση των δραστηριοτήτων του Φεστιβάλ στους πολίτες, προκειμένου να εμπλακούν πιο ενεργά στο φεστιβάλ ή να συμμετάσχουν ως εθελοντές, καθώς και ισχυρότερες σχέσεις με άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών.
- Πρέπει να πραγματοποιείται καλύτερη αξιολόγηση και παρακολούθηση των προγραμμάτων για την αξιολόγηση των καλών και των κακών πρακτικών.
- Τα προγράμματα πρέπει να εξετάζουν πώς θα μπορούσαν να διευρύνουν τη συμμετοχική διαδικασία.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή τη Δέσμευση, και πάλι την βαθμολόγησε με σκορ σημαντικά χαμηλότερο από αυτό του παγκόσμιου πάνελ, με 26/100 σε σύγκριση με το 51/100 του παγκόσμιου πάνελ.

Το γενικό συμπέρασμα ήταν ότι υπήρχε έλλειψη πολιτικής ή στρατηγικού σχεδίου που θα μπορούσε να μετατραπεί σε δράσεις. Ο τομέας της Κληρονομιάς, της Ποικιλομορφίας και της Δημιουργικότητας βρίσκεται επί το πλείστον στο στάδιο της «Ανάπτυξης», και ενώ υπήρχαν ορισμένα «Αναδυόμενα» παραδείγματα καλής πρακτικής, η γενικότερη εικόνα δείχνει ότι χρειάζεται πολύ περισσότερη δουλειά.

Η ανώτερη βαθμολογία εδώ αφορά την αναγνώριση ότι υπάρχουν 2 νομικά πρόσωπα του Δήμου Ελευσίνας, τα οποία είναι υπεύθυνα για τις πολιτιστικές δραστηριότητες της πόλης (ΚΕΔΕ και ΠΑΚΠΠΑ), ωστόσο οι επιμέρους στόχοι και οι στρατηγικές του κάθε φορέα δε μπορούσαν να αναγνωριστούν/ταυτοποιηθούν εύκολα. Η ομάδα αναγνώρισε ότι η πόλη διαθέτει πολιτιστική πολιτική, αλλά είναι πολύ γενική και δεν είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της Ελευσίνας.

Συμφωνήθηκε επίσης ότι ενώ υπήρχαν κάποιες καλές πρωτοβουλίες όπως ο Συνοικισμός, που διοργανώνεται από την Ελευσίνα 2021 ή το Λαογραφικό Φεστιβάλ που διοργανώνεται από το ΠΑΚΠΠΑ μαζί με τους τοπικούς λαογραφικούς συλλόγους, που διερευνούν γειτονίες και πολιτισμούς, δεν υπάρχει ρητή πολιτική για την πολιτιστική ποικιλομορφία.

Λίγο χαμηλότερη ήταν η βαθμολογία που δόθηκε στον προϋπολογισμό που αφορά τις πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου. Εδώ παρατηρήθηκε έλλειψη γνώσης του ποσού ή του σκοπού του, καθώς και μία ανησυχία ότι προτεραιότητα έχει η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, χωρίς αρκετή σκέψη για το τι θα συμβεί μετά.

Εξίσου περισσότερη δουλειά θεωρήθηκε ότι χρειάζεται από το Δήμο για να ενθαρρυνθεί η καλλιτεχνική δημιουργία και η συνεργασία με διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, με την ομάδα να συμφωνεί ότι δεν υπάρχει αρκετή ποικιλομορφία στη συμμετοχή (μη Έλληνες, κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ, ΑΜΕΑ ή διαφορετικών θρησκευτικών πεποιθήσεων ή φυλετικής καταγωγής).

Στο «Αναδυόμενο» στάδιο, η ομάδα σκιαγράφησε την έλλειψη πολιτιστικών υποδομών για τη στήριξη της δημιουργίας και της καλλιτεχνικής παραγωγής, παράλληλα με την έλλειψη πολιτικών για την υποστήριξη πιθανής γκάμας πολιτιστικών ευκαιριών. Οι βαθμολογίες αντικατοπτρίζουν την έλλειψη πολιτικών για την υποστήριξη της ποικιλομορφίας της πολιτιστικής έκφρασης, καθώς και της απτής και άυλης κληρονομιάς (ένας όρος τον οποίο δεν κατανόησαν ορισμένα μέλη της ομάδας). Τέλος, οι χαμηλότερες βαθμολογίες δόθηκαν

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

σε πολιτικές και προγράμματα που υποστηρίζουν την αλληλεπίδραση μεταξύ της επιστήμης και της τέχνης, και η χαμηλότερη βαθμολογία από όλες αφορά την έλλειψη διεθνών προγραμμάτων που εστιάζουν στην τοπική πολιτιστική ζωή και στην πολιτιστική πολυμορφία

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον τομέα της Κληρονομιάς, της Ποικιλομορφίας και της Δημιουργικότητας

- Το Ετήσιο Φεστιβάλ Αισχύλεια ιδρύθηκε το 1975 προς τιμήν του τραγικού ποιητή Αισχύλου, ο οποίος γεννήθηκε στην Ελευσίνα. Περιλαμβάνει θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις, εικαστικές εγκαταστάσεις, συναυλίες και χορευτικές εκδηλώσεις και πραγματοποιείται στο χώρο του Παλαιού Ελαιουργείου, ενός πρώην εργοστασίου σαπωνοποιίας δίπλα στη θάλασσα, το οποίο μετατράπηκε σε ένα ανοιχτό χώρο θεάτρου.
- Το Φεστιβάλ Συνοικισμός – μία συμμετοχική πολιτιστική δράση που διοργανώνεται το καλοκαίρι και επενδύει σε νέες site-specific παραγωγές που φέρνουν στο φως τις μοναδικές ιστορίες των ανθρώπων της περιοχής. Περιλαμβάνει πολυετή προγράμματα φιλοξενίας καλλιτεχνών που προσφέρουν στους καλλιτέχνες και στους κατοίκους της περιοχής τον απαραίτητο χρόνο και το χώρο για να γνωρίσουν ο ένας τον άλλον, να συνυπάρξουν και να δημιουργήσουν μαζί. Ο στόχος του φεστιβάλ είναι να μεταμορφώσει το Συνοικισμό, αυτή την ιστορική περιοχή της Ελευσίνας, σε έναν τόπο συνάντησης, προβληματισμού και ανταλλαγής σχετικά με κοινωνικοπολιτικά ζητήματα της εποχής, μέσα από σύγχρονες παραστατικές τέχνες. Το φεστιβάλ του 2018 εστίασε στο προσφυγικό ζήτημα, ενώ η θεματολογία του 2019 θα εστιάζει στην ιστορία συνολικά, στα κυρίαρχα ευρωπαϊκά ζητήματα του σήμερα, τα οποία αποτελούν ταυτόχρονα τη βάση της συλλογικής μνήμης του Συνοικισμού.
- Το Routes on Roots (Διαδρομές στις Ρίζες) είναι ένας βιωματικός περίπατος της ομάδας ΩΣΜΩΣΙΣ, σε σκηνοθεσία Ευριπίδη Λασκαρίδη με τη συνεργασία της Ασπασίας-Μαρίας Αλεξίου και του Συλλόγου Μικρασιατών Ελευσίνας. Πραγματοποιείται στον Συνοικισμό της Ελευσίνας, στην περιοχή στην οποία εγκαταστάθηκαν οι Μικρασιάτες πρόσφυγες του 1922. Υπό το πρίσμα του φλέγοντος ζητήματος των Ευρωπαϊκών συνόρων και της αναγκαστικής μετακίνησης πληθυσμών ανά τον κόσμο, η ομάδα εστιάζει στις αφηγήσεις των κατοίκων της γειτονιάς. Σχεδόν 100 χρόνια μετά τον ερχομό των προσφύγων, σημερινοί κάτοικοι του Συνοικισμού μοιράστηκαν οικογενειακές αλλά και προσωπικές ιστορίες για τη Μικρά Ασία και την Ελευσίνα, ενεργοποιώντας μία σειρά από ερωτήματα για τις έννοιες της υποδοχής, της αφομοίωσης και της προσαρμογής.
- Οι περίπατοι της EUphoria και το έργο Αποθέματα/Inventory δημιουργήθηκαν με τη συμμετοχή των κατοίκων στο πρόγραμμα της Ελευσίνας 2021.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

- Οι εικαστικές εγκαταστάσεις στο Φεστιβάλ Αισχύλεια – που συνδέουν τη σύγχρονη τέχνη με τις παραδοσιακές και τις αναγνωρισμένες θεατρικές παραγωγές.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των πεδίων προβληματισμού στον τομέα της Κληρονομιάς, της Ποικιλομορφίας και της Δημιουργικότητας

- Μία συνεκτική και μακροπρόθεσμη πολιτιστική πολιτική

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή την ενότητα τη βαθμολόγησε με λίγο χαμηλότερο σκορ από το αντίστοιχο του παγκόσμιου πάνελ, με 32,5/100 σε σύγκριση με το 38/100. Εδώ, οι βαθμολογίες κυμάνθηκαν από το 1 (το κατώτερο σκορ του «Αναδυόμενου» σταδίου) έως το 6 (το κορυφαίο σκορ του σταδίου «Ανάπτυξης»).

Στην κορυφή της βαθμολογίας, η ομάδα συμφώνησε ότι στα σχολεία διδάσκονται ποικίλες μορφές τέχνης, προσβάσιμες σε όλες τις σχολικές ηλικίες, και ότι σε ολόκληρο τον τομέα της εκπαίδευσης υποστηρίζεται η πολιτιστική δραστηριότητα μέσω διαδικτυακών πυλών (portals). Αν και στην πόλη δεν υπάρχουν πολλοί πολιτιστικοί φορείς, η ομάδα θεώρησε ότι οι δημόσιοι φορείς της Ελευσίνας παρέχουν τόσο επίσημες όσο και άτυπες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Στα μέσα της βαθμολογίας, με σκορ 4, συμφωνήθηκε ότι έχει γίνει δουλειά για την αξιολόγηση των τοπικών πολιτιστικών πόρων στις στρατηγικές κατάρτισης και εκπαίδευσης, ωστόσο είναι υπερβολικά επικεντρωμένη στις παλαιότερες γενιές. Στον τομέα της πολιτιστικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου, σημειώθηκε ότι τα σχολικά προγράμματα σπουδών αντιμετωπίζουν αυτά τα θέματα, ως αποτέλεσμα μιας εθνικής πολιτικής από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Στο «Αναδυόμενο» Στάδιο, οι ομάδες βαθμολόγησαν με χαμηλό σκορ τις ευκαιρίες για πολιτιστική διαχείριση και κατάρτιση πολιτικής, τις ευκαιρίες για τα σχολεία να ασχοληθούν με την καλλιτεχνική παραγωγή μέσω προγραμμάτων καλλιτεχνικής φιλοξενίας ή αναθέσεων και την έλλειψη πλατφορμών για τη συγκέντρωση πολιτικών, δημόσιων και ιδιωτικών φορέων στον τομέα του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης. Λίγοι ήταν αυτοί που κατανόησαν εάν τα εκπαιδευτικά προγράμματα στον πολιτιστικό τομέα κάλυπταν τα πολιτιστικά και τα ανθρώπινα δικαιώματα. .

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον Τομέα του Πολιτισμού και της Εκπαίδευσης

- Το «The ship of Tolerance» (Το Πλοίο της Ζωής Μου) του Ίλια και της Εμίλια Καμπακόφ ήταν ένα έργο του 2007, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αισχύλεια, σε συνεργασία με το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ). Το έργο ξεκίνησε με ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα προσέγγισης για μαθητές ηλικίας 6 έως 15, προκειμένου να συζητήσουν το νόημα της ανεκτικότητας και τα θετικά χαρακτηριστικά των διαφορετικών πολιτισμών, φυλών και ιδεών. Περίπου 600 παιδιά συμμετείχαν στη δημιουργία έργων ζωγραφικής, τα οποία αντανάκλασαν τις ιδέες της ανεκτικότητας, στέλνοντας ένα σαφές μήνυμα στον κόσμο.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Το Αττικό Σχολείο Αρχαίου Δράματος είναι ένα εντατικό 10ήμερο θερινό σχολείο Αρχαίου Δράματος, το οποίο πραγματοποιείται εδώ και 6 χρόνια. 50 συμμετέχοντες παρακολουθούν το θερινό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα, ομιλίες/ διαλέξεις, εκθέσεις τέχνης, πειραματικές παραστάσεις ελληνικών τραγωδιών, επαγγελματικές παραστάσεις, μουσικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές, ακροάσεις και εκπαιδευτικές εκδρομές.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα του Πολιτισμού και της Εκπαίδευσης

- Εκπαίδευση και κατάρτιση στις πολιτιστικές πολιτικές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή την ενότητα τη βαθμολόγησε με αρκετά υψηλότερο σκορ από το αντίστοιχο του παγκόσμιου πάνελ, με 47/100 σε σύγκριση με το 30/100. Ήταν η μοναδική Δέσμευση που βαθμολογήθηκε με σημαντικά υψηλότερο σκορ από τον παγκόσμιο μέσο όρο.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελευσίνα έχει μακρά βιομηχανική κληρονομιά. Από τα εργοστάσια παραγωγής τιμέντου TITAN, μέχρι τα βιομηχανικά εργοστάσια Ίρις και Κρόνος, η βιομηχανία έχει διαμορφώσει ξεκάθαρα το τοπίο. Ως πηγή απασχόλησης και αιτία επανεγκατάστασης, διαμορφώνει επίσης την κοινότητα που ζει εδώ. Ωστόσο, η βιομηχανία έχει επηρεάσει το περιβάλλον και την υγεία των κατοίκων της πόλης. Έχουν γίνει εργασίες για να καθαρίσει το περιβάλλον, και η βιομηχανίες έχουν κλείσει ή έχουν απομακρυνθεί από το κέντρο της πόλης. Το περιβάλλον είναι κεντρική ανησυχία της πόλης και έχει σημαντικό αντίκτυπο στην εικόνα της πόλης.

Οι συμμετέχοντες στην ομάδα εξέφρασαν την άποψη ότι έχουν υπάρξει διάφορες πρωτοβουλίες που αφορούσαν ρητά τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Σε γενικές γραμμές, η προαγωγή και η προσφορά πολιτισμού που στηρίζει το περιβάλλον εκ μέρους της πόλης, θεωρήθηκε ότι βρίσκεται στην κορυφή του «Αναδυόμενου» Σταδίου.

Με το υψηλότερο σκορ, και μάλιστα στο «Προηγμένο» Στάδιο, βαθμολογήθηκε το έργο που υποστηρίζει τις πρωτοβουλίες των πολιτών για την αειφόρο χρήση του δημόσιου χώρου, παράλληλα με τις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που συνδέουν τις δημόσιες και τις ιδιωτικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται στον πολιτιστικό τομέα. Θεωρήθηκε επίσης ότι οι φυσικοί χώροι υποστηρίζονται ικανοποιητικά, με μία σειρά από ειδικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου κήπου, τον οποίο δημιούργησε ο λαϊκός σύλλογος «Το Αδράχτι», με τη βοήθεια του Δήμου, ο οποίος παρέχει νερό και λίπασμα. Επιπλέον, η γαστρονομία είναι σαφώς αναγνωρισμένη ως κομμάτι του τοπικού πολιτισμού.

Λιγότερο ισχυρό ήταν το έργο που πραγματοποιήθηκε για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της πολιτιστικής δραστηριότητας, ενώ θεωρήθηκε ότι χρειάζεται συνεργασία στον τομέα αυτό, μεταξύ του Δήμου και της Ελευσίνας 2021. Η χαμηλότερη βαθμολογία σε αυτή την ενότητα αφορούσε την έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στις τοπικές ομάδες και στα τμήματα του Δήμου, καθώς και την αναγνώριση της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας της περιοχής μέσω της προώθησης της παραγωγής τοπικών αγαθών.

Παραδείγματα καλής πρακτικής στον τομέα του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος

- **Τοπικά περιβαλλοντικά κινήματα** - Υπάρχει μία σειρά κοινωνικών κινήματων με πρωτοβουλία των τοπικών κατοίκων, με στόχο τη διαμαρτυρία ενάντια στις αρνητικές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

επιπτώσεις της βιομηχανίας στο περιβάλλον. Τα κινήματα αυτά ήταν περισσότερο δραστήρια κατά τις δεκαετίες του '70, του '80 και του '90, και υποστήριξαν ένα πιο ασφαλές και πιο καθαρό περιβάλλον, καθώς και την αύξηση της πρόσβασης στη θάλασσα.

- **Φεστιβάλ Αισχύλεια** - Πραγματοποιείται κάθε χρόνο από το 1975 μέχρι σήμερα, με την ανάκτηση ενός πρώην βιομηχανικού χώρου. Το πρόγραμμα του φεστιβάλ έχει πολιτιστικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, με μία οργανωτική επιτροπή υπό την ηγεσία των τοπικών πολιτών.
- **Η στρατηγική Ανακύκλωσης της Ελευσίνας** - Επί σειρά ετών, η πόλη έχει συμμετάσχει σε ένα πρόγραμμα το οποίο είναι χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, υλοποιώντας δράσεις και εκστρατείες στήριξης της ανακύκλωσης, της διαχείρισης αποβλήτων και της κομποστοποίησης. Η εμπλοκή των πολιτών κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα.
- **Δράσεις για εναλλακτικούς χώρους «γεωργικών τροφίμων»** - Σε αυτόν τον τομέα η πόλη έχει κάνει καλή δουλειά ως προς τη σύνδεση των καταναλωτών με τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων. Το έργο αυτό περιλαμβάνει έναν δημοτικό αστικό κήπο και λαϊκές αγορές με οργανικά προϊόντα, κατευθειάν από τον παραγωγό στον αγοραστή.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος

- **Διαδικτυακές πλατφόρμες για την προώθηση της συμμετοχής σε δράσεις που σχετίζονται με τον πολιτισμό και το περιβάλλον.** Η έλλειψη τέτοιων χώρων αναγνωρίστηκε ως απαραίτητη για τη σύνδεση της τοπικής αυτοδιοίκησης, των τοπικών ενώσεων και των πολιτών.
- **Σύνδεση της βιωσιμότητας του περιβάλλοντος, της ευημερίας και του πολιτισμού στις στρατηγικές της πόλης.** Υπήρξε μία έντονη αίσθηση ότι χρειάζεται πολλή περισσότερη δουλειά, όχι μόνο για τη συνεργασία μεταξύ των τομέων, αλλά και στο εσωτερικό του Δήμου, και ότι η προσπάθεια γύρω από τις υπάρχουσες στρατηγικές θα το υποστήριζε αυτό. Θα πρέπει να πραγματοποιηθούν εργαστήρια σε αυτόν τον τομέα.
- **Ταξίδια και Κινητικότητα** - Χρειάζεται περισσότερη δουλειά για να ενθαρρυνθούν οι κάτοικοι να ταξιδέψουν με ποδήλατο, ώστε να αξιοποιήσουν τις ποδηλατικές διαδρομές και να χρησιμοποιήσουν τις δημόσιες συγκοινωνίες.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή τη Δέσμευση τη βαθμολόγησε με σημαντικά χαμηλότερο σκορ από το αντίστοιχο του παγκόσμιου πάνελ, με μόλις 19/100 σε σύγκριση με το 38/100.

Πρόκειται για τη χαμηλότερη βαθμολογία από όλες τις Δεσμεύσεις, με μέσο όρο μόλις 2.5 στο σύνολο των 12 δράσεων, με τις περισσότερες να κυμαίνονται στο «Αναδυόμενο» στάδιο ή στο στάδιο «Ανάπτυξης».

Την κορυφαία βαθμολογία, με σκορ 5, σημείωσε η συνέργεια μεταξύ του πολιτιστικού τομέα και των τοπικών επιχειρήσεων που προωθήθηκε μέσω του έργου της Ελευσίνας 2021, ακολουθούμενη στενά από την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτιστικών εργαζομένων που προωθήθηκαν σε εθνικό επίπεδο. Σε τοπικό επίπεδο, η γενική αίσθηση ήταν ότι γίνεται δουλειά ως προς την προώθηση του εθελοντισμού και των τοπικών τεχνών ή επαγγελματιών. Τα προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, όπου υπήρχαν, έτειναν να αφορούν περιπτώσεις εθνικών ή διεθνών εταιρειών.

Οι υπόλοιποι τομείς βαθμολογήθηκαν στο «Αναδυόμενο» στάδιο, με τη γενικότερη αίσθηση ότι οι τοπικές στρατηγικές οικονομικής ανάπτυξης δεν λαμβάνουν υπόψη την πολιτιστική οικονομία, επειδή τόσο μεγάλο μέρος της δραστηριότητας είναι εθελοντική. Κατά συνέπεια, δεν υπήρχαν γνωστά προγράμματα απασχολησιμότητας για τη στήριξη των πολιτιστικών γνώσεων και δεξιοτήτων, δεν υπήρχαν γνωστές πολιτιστικές πολιτικές ή προγράμματα σε τοπικές επιχειρηματικές ενώσεις και δεν υπήρχαν γνωστοί μηχανισμοί για την αξιολόγηση ή την ποσοτικοποίηση του οικονομικού αντικτύπου του πολιτισμού.

Επιπλέον, η ομάδα συμφώνησε ότι δεν υπήρχε τοπικό μοντέλο τουρισμού, ότι τα μη κερδοσκοπικά πολιτιστικά προγράμματα της πόλης δεν επωφελούνται από ένα φάσμα μηχανισμών χρηματοδότησης, ότι τόσο οι οργανισμοί όσο και ο Δήμος δεν είχαν επαρκή ικανότητα και ότι δεν υφίστανται ούτε μόνιμοι ούτε περιστασιακοί πόροι ή χώροι κατάρτισης σχετικά με τα δικαιώματα των δημιουργών, τα κοινά συστήματα παραγωγής και διανομής.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον τομέα του Πολιτισμού και της Οικονομίας

- Και πάλι, το Φεστιβάλ Αισχύλεια προτάθηκε για τα προγράμματα εθελοντισμού και κατάρτισής του.
- Το ίδιο ισχύει και για τις συνεργασίες των λαϊκών συλλόγων για τη διοργάνωση του Λαογραφικού Φεστιβάλ και για τη συνεργασία των τοπικών ενώσεων με την Ελευσίνα 2021 για την υλοποίηση σχεδίων που προωθούν τη συμμετοχή των πολιτών.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα του Πολιτισμού και της Οικονομίας

- Να αναπτυχθεί περαιτέρω το έργο που γίνεται από την ΚΕΔΕ για την υποστήριξη των εθελοντών, με ένα στρατηγικό πλάνο για τη χορηγία
- Να υπάρξει συνεργασία μεταξύ της Εθνικής Κυβέρνησης και των Τοπικών Αρχών για τη δημιουργία ενός γενικού σχεδίου για τις ετήσιες δημοτικές πολιτιστικές δραστηριότητες
- Ως απάντηση στις επιχορηγήσεις που έχουν λάβει οι Ενώσεις, προτάθηκε να υπάρξει μία μεικτή επιτροπή ιδιωτικών-δημόσιων φορέων της κοινωνίας των πολιτών, η οποία θα αξιολογεί προτάσεις προγραμμάτων για το επόμενο έτος και θα επιδοτεί ανάλογα. Θα καθορισθέντα κριτήρια θα πρέπει να δημιουργηθούν για να υποστηρίζουν τις ενώσεις, προκειμένου να αναπτύξουν την πρακτική τους, να παράσχουν εργαλεία για τη βιωσιμότητά τους και για συμβουλές και παρακολούθηση του πολιτιστικού προγράμματος του Δήμου.
- Συνεργασία των δημοτικών οργανώσεων με τους πολιτιστικούς φορείς και τους οργανισμούς που είναι πιο ευέλικτοι. Αναφέρθηκε ως θετικό παράδειγμα το μοντέλο νομικής υπόστασης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚΟΙΝΣΕΠ).
- Θα πρέπει να δημιουργηθεί μία πλατφόρμα μηνιαίων συναντήσεων ανάμεσα στις τοπικές ενώσεις και στους οργανισμούς, η οποία να είναι ανοικτή σε όλους.
- Μία συγκεκριμένη στρατηγική χρηματοδότησης και crowd funding των δημοτικών πολιτιστικών οργανώσεων.
- Ενίσχυση της ένταξης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στα προγράμματα ΕΚΕ: μέχρι στιγμής, η τοπική βιομηχανία έχει συγκεκριμένο προγραμματισμό για τα προγράμματα κοινωνικής ευθύνης, όπου ο πολιτισμός αποτελεί μία από τις επίσημες βασικές γραμμές, αλλά συνήθως προωθεί κοινωνικά προγράμματα και όχι πολιτιστικά.
- Χρειάζεται περισσότερη υποστήριξη για την ενίσχυση της δημιουργίας ικανοτήτων στους πολιτιστικούς οργανισμούς

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΜΕΡΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή τη Δέσμευση τη βαθμολόγησε με χαμηλότερο σκορ από το αντίστοιχο του παγκόσμιου πάνελ, με 23/100 σε σύγκριση με το 35/100.

Συνολικά, η Δέσμευση αυτή αξιολογήθηκε στο «Αναδυόμενο» Στάδιο, με μόλις μία-δύο εξαιρέσεις. Με την υψηλότερη βαθμολογία (5) θεωρήθηκε ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών έχουν πραγματοποιήσει ορισμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης στον τομέα του αντιρατσισμού, αλλά χρειάζεται περισσότερη δουλειά, ιδίως όσον αφορά τα πολιτιστικά δικαιώματα της κοινότητας LGBTQ. Επιπλέον, στο κατώτερο φάσμα του Σταδίου «Ανάπτυξης», οι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι υπάρχουν αρκετοί κοινοτικοί/λαογραφικοί σύλλογοι που στηρίζουν τον τοπικό πολιτισμό, αλλά υπάρχει ελάχιστη συνεργασία μεταξύ τους.

Οι εναπομείνουσες δράσεις βαθμολογήθηκαν με σκορ 2 ή 3. Εδώ, η γενική αίσθηση που επικράτησε ήταν ότι θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερα για να αναλυθούν οι παράγοντες που καθορίζουν την πολιτισμική ευπάθεια ορισμένων ατόμων ή ομάδων, και ότι οι πολιτιστικές εγκαταστάσεις και τα έργα θα πρέπει να κάνουν περισσότερα για να διευρύνουν τη συμμετοχή και να βελτιώσουν την πρόσβαση. Παρατηρήθηκε έλλειψη τοπικών πολιτικών που να αφορούν την υγεία, την ευημερία ή την κοινωνική ένταξη και, συγκεκριμένα, την επίλυση συγκρούσεων, και ότι η αξία του πολιτισμού πρέπει να γίνει κατανοητή σε αυτούς τους τομείς και ότι αυτή η αξία θα πρέπει να είναι μετρήσιμη και μετρημένη.

Ως προς τη διαθεσιμότητα προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ των γενεών, δόθηκαν παραδείγματα καλής πρακτικής που αφορούσαν το ηλικιακό φάσμα των εθελοντών στο Φεστιβάλ Αισχύλεια και ένα έργο του ΚΑΠΗ (Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων), στο οποίο οι παππούδες περνούν κάποιο χρόνο με τα εγγόνια τους. Αξιοσημείωτο ήταν επίσης το έργο που απευθύνεται στους νέους μέσω της δημόσιας βιβλιοθήκης, σε συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, αλλά γενικά συμφωνήθηκε ότι δεν υπάρχουν συγκεκριμένες δράσεις ή στρατηγικές για προγράμματα που προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των γενεών.

Ορισμένοι από τους συμμετέχοντες πιστεύουν ότι η θέση των γυναικών στον πολιτιστικό τομέα ήταν αρκετά ισχυρή, ενώ άλλοι πιστεύουν ότι είναι άνιση. Η ομάδα συμφώνησε ότι απαιτείται ανάπτυξη ικανοτήτων σε ολόκληρο τον τομέα της ισότητας και της κοινωνικής ένταξης και, ενώ υπήρχαν μεμονωμένα παραδείγματα ορθής πρακτικής, η πόλη δεν διαθέτει ξεκάθαρη στρατηγική.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον τομέα του Πολιτισμού, της Αμεροληψίας και της Κοινωνικής Ένταξης

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΜΕΡΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

- Οι Κοινοτικοί Σύλλογοι και οι ομάδες της κοινωνίας των πολιτών είναι πολύ δραστήριες
- Οι δραστηριότητες της Ελευσίνας 2021 (Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης) ασχολούνται εκ νέου με την ισότητα και την κοινωνική ένταξη στον σχεδιασμό και στην παράδοση του προγράμματός τους
- Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, μία πρωτοβουλία της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας, φέρνει τους νέους στη βιβλιοθήκη.
- Το Λαϊκό Πανεπιστήμιο κάνει καλή δουλειά στο να φέρνει τους ακαδημαϊκούς σε επαφή με διαφορετικά ακροατήρια.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα του Πολιτισμού, της Αμεροληψίας και της Κοινωνικής Ένταξης

- Ανάπτυξη Ικανοτήτων – Πρέπει να αναπτυχθούν περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα και προγράμματα δημιουργίας ικανοτήτων για την προώθηση της ευαισθητοποίησης και την αύξηση του επιπέδου δεξιοτήτων στον τομέα αυτό, με δημόσια εργαστήρια και συζητήσεις.
- Προσβασιμότητα – πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες ώστε να καταστεί εφικτή η πρόσβαση σε πολιτιστικές υποδομές και πολιτιστικά προγράμματα
- Θα πρέπει να αναπτυχθεί μία πλατφόρμα συμμετοχής και ανταλλαγής ιδεών, για την βελτίωση της επικοινωνίας στον τομέα αυτό.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή τη Δέσμευση τη βαθμολόγησε με σκορ παρόμοιο με το αντίστοιχο του παγκόσμιου πάνελ, με 43/100 σε σύγκριση με το 44/100. Ήταν η μοναδική ενότητα που η βαθμολογία ήταν παρόμοια με την αντίστοιχη του παγκόσμιου πάνελ.

Αυτή η Δέσμευση βαθμολογήθηκε κυρίως στο Στάδιο «Ανάπτυξης», με την υψηλότερη βαθμολογία, στο χαμηλότερο φάσμα του «Προηγμένου» Σταδίου, να δίνεται στο έργο που πραγματοποιείται ως προς την τεκμηρίωση και την καταγραφή των πολιτιστικών μνημείων, ακολουθούμενο από την αναγνώριση που δίνει ο τοπικός πολεοδομικός σχεδιασμός στη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο ρόλος του Δήμου στην προώθηση του ρόλου του πολιτισμού στην ανακαίνιση των ιστορικών κτιρίων και των γειτονιών βαθμολογήθηκε με 5, με αναφορά στο καλό παράδειγμα του έργου που πραγματοποιείται στη γειτονιά του Συνοικισμού και από την Ελευσίνα 2021 ως προς την αποκατάσταση του κτιρίου του Σταθμού. Υπάρχουν ορισμένοι οδηγοί αξιολόγησης του πολιτιστικού αντικτύπου, καθώς και ορισμένα προγράμματα, τα οποία αποσκοπούν στη διαχείριση και στη διατήρηση της δημόσιας τέχνης.

Λιγότερη βάση δίνεται στο ρόλο των δημόσιων μεταφορών στην πρόσβαση της πολιτιστικής ζωής και, για μία ακόμη φορά, υπάρχει έλλειψη σε δημόσιες και ιδιωτικές πλατφόρμες, καθώς και σε πλατφόρμες της κοινωνίας των πολιτών, που να προωθούν τη συμμετοχή του κοινού στον πολεοδομικό σχεδιασμό, στον δημόσιο χώρο και στη δημόσια τέχνη.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον τομέα του Πολιτισμού, της Πολεοδομίας και του Δημόσιου Χώρου

- **Το Πρόγραμμα της Ελευσίνας 2021** - Το πρόγραμμα της Ελευσίνας 2021 προωθεί τη συμμετοχή των γειτονιών της πόλης. Ορισμένες δράσεις, μεταξύ των οποίων το Eleusisbox και το Φεστιβάλ Συνοικισμός είχαν τοπική δημόσια εμπλοκή, προετοιμάζοντας το δρόμο για συνεργατικό σχεδιασμό του πολιτισμού στον αστικό δημόσιο χώρο.
- **Συνάντηση της EASA (European Architecture Students Assembly) το 2007** - Περίπου 400 φοιτητές αρχιτεκτονικής από 46 χώρες, πλαισιωμένοι από καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες, συγκεντρώθηκαν στην Ελευσίνα για εργαστήρια, εκθέσεις και ομιλίες. Η Ελευσίνα μελετήθηκε ως μία πόλη σε μετάβαση, αναζητώντας μία νέα ταυτότητα, με μία πλούσια βιομηχανική κληρονομιά. Πραγματοποιήθηκαν αρκετές αρχιτεκτονικές εγκαταστάσεις (installations) σε δημόσιους χώρους σε ολόκληρη την πόλη.
- **SOLIDUS project** - Το 2016, πραγματοποιήθηκε στην Ελευσίνα ένα συλλογικό καλλιτεχνικό έργο, με τον τίτλο «SOLIDUS». Τοποθετήθηκε ένα γλυπτό σε έναν από

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

τους δημόσιους χώρους της πόλης (ένα τετράγωνο) το οποίο επικεντρώθηκε στις καθολικές αξίες και στην ουσία της αλληλεγγύης. Η εγκατάσταση πραγματοποιήθηκε σταδιακά, με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών ομάδων, υπό την καθοδήγηση του καλλιτέχνη.

- **Θερινός Κινηματογράφος Παραλίας Ελευσίνας** - Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι πολίτες είχαν περιορισμένη πρόσβαση στην παραλία, εξαιτίας της παρουσίας της Αμερικανικής στρατιωτικής βάσης. Το 1985, όταν εγκαταλείφθηκε η Αμερικανική βάση, μία ομάδα πολιτών, μέλη της Κινηματογραφικής Λέσχης της Ελευσίνας (ΚΛΕ), ανακάλυψαν ένα θερινό σινεμά, το οποίο είχε χτιστεί μέσα στην πρώην στρατιωτική βάση. Αρχικά, έκαναν «κατάληψη» στο χώρο και τον λειτούργησαν με την υποστήριξη των τοπικών αρχών. Η εκ νέου «ανακάλυψη» του κινηματογράφου προσέφερε την ευκαιρία στους πολίτες να επανακαταλάβουν τον δημόσιο χώρο στο παραλιακό μέτωπο, στο οποίο τους είχε προηγουμένως στερηθεί η πρόσβαση. Η ΚΛΕ, μέχρι σήμερα, λειτουργεί με συμμετοχική προσέγγιση, όχι μόνο όσον αφορά τις πολιτιστικές της δραστηριότητες, αλλά και τα θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία και την συντήρηση του θερινού κινηματογράφου.

Μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα του Πολιτισμού, της Πολεοδομίας και του Δημόσιου Χώρου

- Μία στρατηγική πόλης – Η Πόλη χρειάζεται μία στρατηγική για να εξετάσει το δημόσιο χώρο και τον πολιτισμό, που να καλύπτει τόσο την εθνική νομοθεσία, όσο και την τοπική λήψη αποφάσεων.
- Τοπική Συγκοινωνία – Υπάρχει ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής μίας στρατηγικής σχετικά με τις αστικές μεταφορές και την κινητικότητα και τη ρύθμιση των δημόσιων χώρων.
- Υπάρχει ανάγκη για διαδικτυακές πλατφόρμες/φόρουμ που να επιτρέπουν και να προωθούν την εμπλοκή των πολιτών και τη συμμετοχή τους σε δράσεις σχετικές με τον συνεργατικό πολεοδομικό σχεδιασμό.
- Υπάρχει ανάγκη για εκστρατείες/εργαστήρια ευαισθητοποίησης σχετικά με τον συνεργατικό σχεδιασμό

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ

Η ομάδα που αξιολόγησε αυτή τη Δέσμευση τη βαθμολόγησε και πάλι με σκορ χαμηλότερο από το αντίστοιχο του παγκόσμιου πάνελ, με 24/100 σε σύγκριση με το 43/100.

Ο Πολιτισμός, οι Πληροφορίες και η Γνώση βαθμολογήθηκαν με το χαμηλότερο σκορ συνολικά, αλλά παράλληλα παρουσίασαν και τη μεγαλύτερη διαφοροποίηση στη βαθμολογία μεταξύ των Δράσεων της Ενότητας. Παρά το γεγονός ότι η μέση βαθμολογία κυμάνθηκε στο φάσμα του «Αναδυόμενου» Σταδίου, οι συμμετέχοντες βαθμολόγησαν με 7 (στο «Προηγμένο» Στάδιο) την ύπαρξη νομοθεσίας που εγγυάται την ελευθερία έκφρασης και ενημέρωσης και τον σεβασμό για την πολιτιστική πολυμορφία και την ιδιωτικότητα, καθώς και την ύπαρξη μηχανισμών που εφαρμόζονται για την παρακολούθηση αυτών των ελευθεριών. Ως παραδείγματα, αναγνώρισαν τον εορτασμό του Ραμαζανιού στο δημοτικό στάδιο και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται για τα δικαιώματα των γυναικών και ενάντια στην ενδοοικογενειακή βία. Εντούτοις, θεωρήθηκε αναγκαίο ότι πρέπει να γίνουν περισσότερες προσπάθειες για να συνδεθεί ο Δήμος με τα εθνικά ή τα διεθνή προγράμματα, παρουσιάζοντας το παράδειγμα της Μεταμόρφωσης (στην Αθήνα), η οποία συνεργάζεται με το Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), όπου οι πρόσφυγες έχουν τη δυνατότητα να μείνουν σε σπίτια στην τοπική κοινότητα.

Στο Στάδιο «Ανάπτυξης» βαθμολογήθηκαν οι προσπάθειες που γίνονται για να προωθηθούν τα δικαιώματα των πολιτών να συμμετέχουν στην πολιτιστική ζωή και να προωθηθεί η συμμετοχή του πολιτιστικού τομέα στα διεθνή δίκτυα. Ωστόσο, αυτοί οι τομείς παρουσιάζουν έλλειψη σε γενικές πολιτικές που να προωθούν μία πληθώρα δραστηριοτήτων και μία ποικιλομορφία συμμετοχής.

Στο «Αναδυόμενο» Στάδιο, συμφωνήθηκε ότι τα τοπικά Μέσα Ενημέρωσης δίνουν περιορισμένη προσοχή, τόσο στην τοπική, όσο και στη διεθνή ποικιλομορφία και ότι οι τοπικές οργανώσεις ή ενώσεις συχνά στερούνται την ικανότητα να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία και να διατηρήσουν την τεχνολογία που απαιτείται για την πρόσβαση σε αυτά.

Με σκορ μόλις 1 βαθμολογήθηκαν οι Δράσεις που σχετίζονται με τις πλατφόρμες και την ανάπτυξη ικανοτήτων: Εδώ θεωρήθηκε ότι δεν υφίστανται εκπαιδευτικά προγράμματα για πολιτιστικούς επαγγελματίες σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα ή τις τεχνολογίες ανοικτού κώδικα, και ότι δεν υπάρχουν δημόσιες πολιτικές που να αποσκοπούν στην προώθηση της πολιτιστικής δημοκρατίας μέσω της συμμετοχής των πολιτών. Πρέπει να γίνει περισσότερη δουλειά για να συνδεθούν τα πανεπιστήμια, οι κυβερνήσεις και η κοινωνία των πολιτών, ώστε να παρακολουθήσουν, να ερευνήσουν και να αναλύσουν τις πολιτιστικές εξελίξεις και την αλληλεπίδρασή τους με άλλους τομείς της βιώσιμης ανάπτυξης. Θεωρήθηκε, ωστόσο, ότι η δουλειά που έχει γίνει με το Πανεπιστήμιο Αθηνών για την παρακολούθηση του έργου της Ελευσίνας 2021 είναι μία καλή αρχή.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον Τομέα του Πολιτισμού, των Πληροφοριών και της Γνώσης

- Η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Ελευσίνας καθιέρωσε ένα πρόγραμμα για τη «βία κατά των γυναικών». Τέτοιου είδους προγράμματα υπάρχουν σε κοινωνικό επίπεδο, ωστόσο θα πρέπει να καθιερωθούν και σε πολιτιστικό επίπεδο.
- Η υποστήριξη των πολιτισμικών μειονοτήτων – Η οργάνωση του Ραμαζανιού ή των παιχνιδιών κρίκετ στα στάδια για την κοινότητα του Πακιστάν.
- Το παράδειγμα των τοπικών σχολικών προγραμμάτων που περιλαμβάνουν παιδιά πρόσφυγες, και το θερμό καλωσόρισμα που λαμβάνουν από τους συμμαθητές τους, καθώς και η πρόσκληση προς τους γονείς τους από την Ένωση Γονέων και Κηδεμόνων για να παρακολουθήσουν στη σχολική Χριστουγεννιάτικη Γιορτή.
- Οι Λαογραφικοί Σύλλογοι – Έχουν ισχυρή δικτύωση και, στο παρελθόν, το ΠΑΚΚΠΑ έχει διοργανώσει μηνιαία φόρουμ για τους λαογραφικούς συλλόγους, κάτι που βοήθησε στη δικτύωσή τους.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα του Πολιτισμού, των Πληροφοριών και της Γνώσης

- Δημιουργία ενός κεντρικού κόμβου πληροφοριών, όπου όλα τα πολιτιστικά προγράμματα σε επίπεδο Δήμου ορίζουν έναν υπεύθυνο, ο οποίος θα γεμίζει τακτικά τον κόμβο με εκδηλώσεις. Θα πρέπει επίσης να υπάρχει κατάλληλο προσωπικό που να βάζει αφίσες σε όλη την πόλη, όταν υπάρχουν τέτοιες εκδηλώσεις.
- Ο Δήμος θα πρέπει να συνεργάζεται με τις επιχειρήσεις για να μπαίνουν αφίσες.
- Οι πληροφορίες θα πρέπει να εμφανίζονται σε οθόνες αφής στις στάσεις λεωφορείων για την προώθηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στον Δήμο και στα τοπικά καταστήματα, μπαρ, καφέ, εστιατόρια και ταβέρνες.
- Σχολική εφημερίδα και (διαδικτυακός) ραδιοφωνικός σταθμός.
- Δημιουργία Δημοτικού Θεάτρου Ελευσίνας.
- Δημιουργία τοπικού χώρου χάκερ.
- Παρακολούθηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Δήμου (Φεστιβάλ Αισχύλεια, Λαογραφικό Φεστιβάλ).
- Προγράμματα ανάπτυξης ικανοτήτων για εφαρμογές ευρωπαϊκών έργων.
- Συνεργασία μεταξύ δημοτικών και άλλων πολιτιστικών φορέων για ευρωπαϊκά έργα.
- Σχολή θεατρικής συγγραφής και σκηνοθεσίας.
- Οι μειονότητες όπως η κοινότητα του Πακιστάν, ή η αλβανική κοινότητα, θα πρέπει να έχουν μεγαλύτερη εμπλοκή στον τοπικό σχεδιασμό.

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Όλες οι ομάδες που αξιολόγησαν αυτή τη Δέσμευση, τη βαθμολόγησαν συνολικά με σκορ λίγο χαμηλότερο από τον δείκτη του παγκόσμιου πάνελ, με 31/100, σε σύγκριση με το 37/100. Είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε σε αυτό το σημείο γιατί θεωρήσαμε σημαντικό να σχεδιάσουμε έτσι το εργαστήριο ώστε κάθε ομάδα να ασχοληθεί με τη διακυβέρνηση του πολιτισμού. Η Ελευσίνα 2021 πρόκειται να ενταχθεί σε μία καθιερωμένη ομάδα Πολιτιστικών Πρωτευουσών της Ευρώπης (ECOC), οι οποίες έχουν επικεντρωθεί στην αξία του πολιτισμού για τους πολίτες, τους επισκέπτες, την οικονομία και την ευημερία τους. Ένα πρόγραμμα, το οποίο δημιουργεί εξαιρετικές πολιτιστικές ευκαιρίες, ενεργοποιεί και στηρίζει την ποικιλομορφία των πολιτών τους, στηρίζει το τοπικό περιβάλλον και την οικονομία, και προωθεί το ρόλο του πολιτισμού στη δημιουργία πιο δίκαιων, πιο φιλικών και πιο γενναϊόδωρων κοινωνιών. Το πρόγραμμα ECOC έχει τη δική του δυναμική και τα δικά του κριτήρια επιτυχίας. Ωστόσο, όπως ισχύει με κάθε καθορισμένο έτος πολιτισμού, η αξία και η κληρονομιά του πρέπει να ενσωματωθούν στην υποδομή του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, μέσα στα οποία αναπτύσσεται, παράγεται και παρουσιάζεται. Ειδάλλως, είναι απλά μια στιγμή που περνάει.

Αυτό είναι το πλαίσιο για το πρόγραμμα Pilot Cities στην Ελευσίνα, όπου εξετάζουμε το ρόλο του πολιτισμού στην αειφόρο ανάπτυξη της Ελευσίνας, πέρα από τη χρονιά της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας και πέρα από την ομάδα της Ελευσίνας 2021. Ήταν σημαντικό το γεγονός ότι το εργαστήριο ενεργοποίησε το Δήμο, καθώς και ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων που θα διαμορφώσουν τη μελλοντική διακυβέρνηση του πολιτισμού στην πόλη, προκειμένου να χτίσουν πάνω στα δυνατά σημεία της υπάρχουσας πολιτιστικής προσφοράς και στην εξαιρετική ευκαιρία που προσφέρει η Ελευσίνα 2021, να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες, όπου υπάρχουν, και να αδράξουν τις ευκαιρίες, όπου προσδιορίζονται συλλογικά.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της υποψηφιότητας της Ελευσίνας, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε τη νέα πολιτιστική στρατηγική της πόλης (2016-2025). Το Συμβούλιο ψήφισε επίσης την υιοθέτηση της Ατζέντας 21 για τον Πολιτισμό και της Πολιτιστικής Στρατηγικής που περιγράφεται στο βιβλίο της πρότασης της υποψηφιότητας της Ελευσίνας 2021. Χρειάζεται περισσότερη δουλειά για να έρθουν σε επαφή αυτοί οι 3 τομείς.

Και στις 4 ομάδες, η Δέσμευση αυτή βαθμολογήθηκε μεταξύ του τελικού «Αναδυόμενου» Σταδίου και του αρχικού Σταδίου «Ανάπτυξης». Όπου υπήρξε μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ των αποτελεσμάτων των ομάδων, θα τις σημειώσω παρακάτω:

Η υψηλότερη βαθμολογία δόθηκε από την ομάδα Β στα προγράμματα και στα ιδρύματα που λαμβάνουν δημόσια χρήματα για την ισότητα των φύλων. Ωστόσο, αυτό δε συμφωνήθηκε γενικά, αφού άλλοι θεώρησαν ότι αν και η στήριξη της ισότητας των φύλων ήταν θεωρητικά

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ένας από τους στόχους της πολιτιστικής στρατηγικής, στην ουσία δεν υποστηρίζεται κατάλληλα. Επιπλέον, κάτι που βαθμολογήθηκε με υψηλό σκορ από όλες τις ομάδες ήταν το έργο που γίνεται από την τοπική αυτοδιοίκηση για την προώθηση του πολιτιστικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο, ωστόσο παρουσιάστηκε διαφοροποίηση βαθμολογίας ως προς το εύρος της πραγματικής του εφαρμογής.

Η πλειοψηφία των δράσεων προσέλκυσαν μία μέση βαθμολογία από την ομάδα τους· και πάλι, με ορισμένες ανησυχίες και ορισμένες προτάσεις για βέλτιστη πρακτική. Πολλοί ήταν αυτοί που ένιωσαν έκπληξη όταν ανακάλυψαν με ευχαρίστηση ότι η Ελευσίνα ήταν ένας από τις ελάχιστους Δήμους που είχαν ψηφίσει την Ατζέντα 21 για τον Πολιτισμό, ωστόσο θεωρήθηκε ότι αυτό δεν ήταν ευρέως γνωστό. Όλες οι ομάδες συμφώνησαν ότι, σύμφωνα με το νόμο, τα πολιτιστικά ιδρύματα που λαμβάνουν δημόσια χρηματοδότηση πρέπει να επιδεικνύουν διαφάνεια, να είναι υπεύθυνα και να αξιολογούν τις δημόσιες υπηρεσίες που παρέχουν, αλλά οι συμμετέχοντες υποστήριξαν ότι οι νόμοι δεν παρέχουν την απαραίτητη ευελιξία για πολιτιστικές εκδηλώσεις και καλλιτεχνική δημιουργία. Εκφράστηκε επίσης η άποψη ότι πολλές ενώσεις λαμβάνουν ένα ίσο ποσοστό του ετήσιου προϋπολογισμού από το Δήμο και, παρόλο που υπάρχει ένας στοιχειώδης έλεγχος για το πώς δαπανώνται τα χρήματα, δεν λαμβάνεται υπόψη ο αντίκτυπος ή η συμβολή της κάθε ένωσης στην πολιτιστική στρατηγική της πόλης.

Για μία ακόμα φορά βαθμολογήθηκε στην αρχή του Σταδίου «Ανάπτυξης» η αντίληψη των ανεξάρτητων δικτύων ή πλατφορμών της κοινωνίας των πολιτών, με εκπροσώπους όλων των τομέων. Εδώ, η γενικότερη αίσθηση ήταν ότι επήλθε κάποια συνεργασία μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, αλλά δεν επισημοποιήθηκε, και ότι ο Δήμος δεν οδηγεί σε δημόσια φόρουμ, αλλά ασχολείται κυρίως με τις ενώσεις που επιδοτεί. Όσον αφορά τα προγράμματα κατάρτισης που ενισχύουν το έργο του πολιτιστικού τομέα, αυτά βαθμολογήθηκαν ομοιόμορφα, με τις ομάδες να αναφέρουν το έργο της ΚΕΔΕ, που είναι υπεύθυνη για το Φεστιβάλ Αισχύλεια, και του ΠΑΚΚΠΑ (Ν.Π.Δ.Δ. Πολιτισμού, Αθλητισμού, Κοινωνικής Πολιτικής & Προσχολικής Αγωγής) της Ελευσίνας.

Στο χαμηλότερο άκρο της κλίμακας, οι περισσότερες ομάδες βαθμολόγησαν με χαμηλό σκορ την ανάπτυξη μόνιμων φόρουμ τα οποία έχουν προκύψει από δημόσια έργα. Για ορισμένους, υπήρξε έλλειψη συνειδητοποίησης ότι το κοινό μπορεί να συμμετάσχει, καθώς θεωρήθηκε ότι τα έργα δεν υπόκειντο σε ανοιχτή πρόσκληση.

Τέλος, η γενική αίσθηση σε όλες τις ομάδες ήταν ότι χρειάζεται να καταβληθεί περισσότερη προσπάθεια για την προώθηση της συνεργασίας για πολιτιστικές πολιτικές ανάμεσα στην τοπική και στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση και την κυβέρνηση.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής στον Τομέα της Διακυβέρνησης του Πολιτισμού

- **Ελευσίνα 2021** - Ο Δήμος έχει υποστηρίξει την υποψηφιότητα της Ελευσίνας 2021 και συνεχίζει να στηρίζει την ανάπτυξη και την υλοποίηση του προγράμματος εργασίας της.
- **Φεστιβάλ Αισχύλεια** - Το ετήσιο πολιτιστικό φεστιβάλ της πόλης αναφέρθηκε ως καλή πρακτική, καθώς η διευθύνουσα επιτροπή διοικείται από ντόπιους πολίτες, και είναι αφοσιωμένη στον συνεργατικό σχεδιασμό και την προετοιμασία του πολιτιστικού προγράμματος του φεστιβάλ. Στη θεωρία και στην πράξη, η συμμετοχή στην επιτροπή είναι ανοικτή σε όλους. Η επιτροπή του φεστιβάλ έχει επίσης την υποστήριξη του Δήμου. Το έργο και οι διαδικασίες της επιτροπής πρέπει να θεωρηθούν ως καλό παράδειγμα της συμμετοχικής διακυβέρνησης στον πολιτιστικό τομέα. Τα μέλη της επιτροπής προέρχονται από διαφορετικά υπόβαθρα και συμμετέχουν ενεργά στην οργάνωση του φεστιβάλ.
- **Το τοπικό πολιτιστικό «οικοσύστημα»** - Η πόλη της Ελευσίνας, μία πόλη μικρού προς μεσαίου μεγέθους ως προς τον πληθυσμό και τη γεωγραφική της έκταση, έχει ένα αρκετά πλούσιο πολιτιστικό οικοσύστημα. Εντός της πόλης, οι ντόπιοι έχουν σχηματίσει αρκετούς «πολιτιστικούς συλλόγους», ορισμένους επίσημους και άλλους άτυπους. Αυτοί οι σύλλογοι συμμετέχουν σε εκδηλώσεις και φεστιβάλ, των οποίων η εστίαση είναι ποικιλόμορφη. Η λαϊκή παράδοση και οι χοροί, η μουσική, το θέατρο, ο κινηματογράφος, η φωτογραφία, και η ζωγραφική είναι μερικά από τα παραδείγματα. Οι περισσότεροι σύλλογοι λαμβάνουν κάποια χρηματοδότηση από τις τοπικές αρχές για τη στήριξη των δραστηριοτήτων τους.
- **Πρόγραμμα Pilot Cities και η ανεξάρτητη αξιολόγηση των πολιτιστικών οργανισμών** - Εδώ οι συμμετέχοντες πρότειναν το πρόγραμμα Pilot Cities ως καλό παράδειγμα συμμετοχικής διακυβέρνησης εν δράσει, συγκεντρώνοντας διάφορους συμμετέχοντες (ορισμένους για πρώτη φορά) για να συζητήσουν το ρόλο του πολιτισμού στην πόλη τους.

Προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των τομέων ανησυχίας στον τομέα της Διακυβέρνησης του Πολιτισμού

- **Μία μακροπρόθεσμη στρατηγική και πολιτιστική πολιτική που να είναι ρεαλιστική**
 - Οι ομάδες αναγνώρισαν την ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής μίας στρατηγικής, κατάλληλης για τον σκοπό, και προσαρμοσμένης στο τοπικό πλαίσιο.
- **Πλατφόρμα της Κοινωνίας των Πολιτών** - Όλες οι ομάδες εξέφρασαν την ανάγκη για

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

την ανάπτυξη ενός διατομεακού δικτύου ή πλατφόρμας για τους ενδιαφερόμενους, προκειμένου να επικοινωνούν, να μοιράζονται πρακτικές, να ανταλλάζουν γνώσεις και να συνεργάζονται. Αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει πολίτες, εκπροσώπους του Δήμου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω η ποικιλομορφία της εκπροσώπησης. Θα μπορούσαν επίσης να δημιουργηθούν τοπικά πολιτιστικά συμβούλια γειτονιάς.

- **Διαδικτυακές πλατφόρμες** - Υπάρχει έλλειψη διαδικτυακών πλατφορμών ή παρατηρείται μη αποτελεσματική χρήση των υφιστάμενων διαδικτυακών πλατφορμών, προκειμένου να ενισχυθεί η επικοινωνία και η συμμετοχή των διαφόρων φορέων. Θα πρέπει να αναπτυχθεί μία ψηφιακή πλατφόρμα για την ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με τον πολιτισμό, την εκπαίδευση και τη συμμετοχή, καθώς και για την ενίσχυση της περαιτέρω συμμετοχής των πολιτών σε δράσεις που σχετίζονται με τον πολιτισμό και τη διακυβέρνηση.
- **Δράσεις για την Ανάπτυξη Ικανοτήτων** - Θα πρέπει να αναπτυχθούν ορισμένες δράσεις για την ανάπτυξη ικανοτήτων για την ενημέρωση και την ενίσχυση των πολιτών, ώστε να συμμετάσχουν στην Διακυβέρνηση του Πολιτισμού, και να ενημερωθούν περαιτέρω για την Ατζέντα 21.
- **Ενδυνάμωση της Επιτροπής του «Φεστιβάλ Αισχύλεια»** - Ενώ πρόκειται για ένα παράδειγμα καλής πρακτικής, θεωρήθηκε αναγκαίο να επισημοποιηθούν ορισμένες από τις διαδικασίες της, χωρίς να χαθεί η συμμετοχική προσέγγιση.
- Η Ελευσίνα είναι μία από τις ελάχιστες τοπικές αρχές που έχουν υιοθετήσει την **Ατζέντα 21 για τον Πολιτισμό**, αλλά αυτό πρέπει να προωθηθεί ευρύτερα.
- Τέλος, οφείλουμε να σημειώσουμε ορισμένα θέματα που αφορούν το **νόμο περί δημόσιων συμβάσεων** στην Ελλάδα, ο οποίος ρυθμίζει την ανάθεση και την εκτέλεση των δημόσιων έργων. Ενώ ορισμένα από τα μεγαλύτερα εθνικά πολιτιστικά ιδρύματα έχουν ιδιαίτερες εξαιρέσεις, η δημόσια πολιτιστική δραστηριότητα στην Ελλάδα υπόκειται στους ίδιους κανόνες προμηθειών με τους μεγάλους εργολάβους κατασκευών. Οι δημόσιοι φορείς στην Ελευσίνα μπορούν να αγωνιστούν για να εφαρμόσουν το νομικό πλαίσιο σε ένα μικρό πολιτιστικό έργο, το οποίο ίσως χρειαστεί περισσότερη ευελιξία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η πλούσια πολιτιστική και βιομηχανική κληρονομία της Ελευσίνας στηρίζει αυτό το πρόγραμμα. Όσα η πόλη δεν διαθέτει από την πλευρά των πολιτιστικών υποδομών (κτιριακές υποδομές), το αναπληρώνει μέσα από τον πλούτο των δημόσιων χώρων βιομηχανικής κληρονομιάς, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για πολιτιστική ανάπτυξη και παραγωγή. Διαθέτει δυναμικά παραδείγματα καλής πρακτικής, από μεγάλα φεστιβάλ έως δραστηριότητες της κοινότητας, από τις σύγχρονες εγκαταστάσεις (installations) μέχρι τους κοινωνικούς κινηματογράφους, και έχει τη μοναδική ευκαιρία να δοκιμάσει και να προχωρήσει σε ένα εξαιρετικό πολιτιστικό πρόγραμμα μέσω της Ελευσίνας 2021 και της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης.

Ωστόσο, αυτό που κατέστη σαφές καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου ήταν η αφοσίωση των συμμετεχόντων στην πόλη τους και ο ανοιχτός τρόπος με τον οποίο αγκαλιάζουν τον ρόλο του πολιτισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη της. Με ειλικρίνεια και κριτική σκέψη, κάθε Δέσμευση εξετάστηκε και επανεξετάστηκε, με πραγματική προσπάθεια για τη συγκρότηση των μέτρων που θα πρέπει να υιοθετηθούν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και για τον εορτασμό των πραγμάτων που κάνουν τόσο καλά.

Ο ρόλος της Ελευσίνας 2021 και η λειτουργία της μέσα στην πόλη, εξετάστηκε παράλληλα με τον ευρύτερο ρόλο του πολιτισμού μέσω της Ατζέντας 21 για τον Πολιτισμό και το κείμενο Πολιτισμός 21: Δράσεις, καθώς και τη συμμετοχική του διαδικασία μάθησης και ανάπτυξης ικανοτήτων.

Υπήρχαν πολλά παραδείγματα καλής/ορθής πρακτικής, και ακόμη περισσότερες προτάσεις για νέα δραστηριότητα. Αυτό που προέκυψε από όλες τις ομάδες, και αφορούσε όλες τις Δεσμεύσεις, ήταν η μεγαλύτερη ανάγκη για μία συμμετοχική διακυβέρνηση του πολιτισμού. Προέκυψαν 3 ξεκάθαροι τομείς δραστηριότητας:

ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ενώ η πόλη έχει μία πολιτιστική πολιτική, υπήρξε η αντίληψη ότι αυτή χρειάζεται να προσαρμοστεί καλύτερα στην Ελευσίνα. Επιπλέον, παρατηρήθηκε έλλειψη σαφήνειας σχετικά με το ρόλο του πολιτισμού σε άλλους τομείς πολιτικής, και μία έντονη έλλειψη γνώσης, είτε της ύπαρξής τους, είτε των λεπτομερειών του οράματος ή των σχεδίων δράσης τους. Όλες οι ομάδες υπογράμμισαν μία αδυναμία στην υπάρχουσα πολιτιστική πολιτική, όπου κάθε μία από τις Δεσμεύσεις του κειμένου Πολιτισμός 21: Δράσεις θα μπορούσε να επωφεληθεί από ένα σαφέστερο κοινό όραμα, το οποίο θα περιλαμβάνεται σε μία μακροπρόθεσμη πολιτιστική πολιτική που εκτείνεται πέρα από τις πολιτικές εντολές.

ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ένα βήμα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης πολιτικών ή στρατηγικών, είναι η στήριξη και η ανάπτυξη πλατφορμών για τη δέσμευση του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών. Πρόκειται για πλατφόρμες για την ανταλλαγή καλών πρακτικών, την ανταλλαγή γνώσεων, την προώθηση της ευαισθητοποίησης και την υποστήριξη του ρόλου του πολιτισμού στη ζωή της πόλης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Μία τρίτη, επαναλαμβανόμενη θεματική ήταν η ανάγκη για προγράμματα ανάπτυξης ικανοτήτων, τόσο για τους επαγγελματίες όσο και για τους πολίτες. Αυτά τα προγράμματα μπορεί να αφορούν την κοινωνική ένταξη και τα πολιτιστικά δικαιώματα, την απασχολησιμότητα και την επαγγελματική ανάπτυξη ή την επικοινωνία και την ανάπτυξη ακροατηρίων.

ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Μετά από αυτό το εργαστήριο, θα κληθεί μία ομάδα καθοδήγησης, αποτελούμενη από ένα αντιπροσωπευτικό φάσμα συμμετεχόντων του εργαστηρίου, και θα αναπτυχθεί ένα πρόγραμμα εργασίας για να αξιοποιηθεί η καλή δουλειά που έχει γίνει, και για να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα που εντοπίστηκαν σε αυτή την πρώτη φάση του προγράμματος Pilot Cities.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1:

ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

ΟΝΟΜΑ - ΕΠΙΘΕΤΟ	ΘΕΣΗ
Ομάδα Α. Πολιτισμός και Περιβάλλον / Πολιτισμός, Πολεοδομία και Δημόσιος Χώρος / Διακυβέρνηση του Πολιτισμού	
Γιώργος Αλεξάνδρου	Αρχιτέκτονας
Μαρία Βασιλείου	Αρχιτέκτων Μηχανικός, Δημοτική Συμβουλος
Γιάννης Καλυμνάκης	Πρόεδρος Συλλόγου Εθελοντών Θριάσιου Πεδίου
Θανάσης Λακριντής	Μέλος Κινηματογραφικής Λέσχης Ελευσίνας
Ανδρέας Μαΐλης	Φιλολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Πολιτιστικής Πολιτικής και Διαχείρισης
Ρέα Μανούση	Φύλακας Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Θανάσης Μίλησης	Σκηνοθέτης, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ, Δημοτικός Σύμβουλος
Χριστόδουλος Μπαλόκας	Πολιτικός Μηχανικός
Ηρακλεία Πέππα	Δικηγόρος, Μέλος της Επιτροπής Κατοίκων Παραλίας Ελευσίνας
Γιάννης Φιλίππου	Συνταξιούχος Ιδ. Υπάλληλος, Πρόεδρος Ομάδας Μπάσκετ Πανελευσινιακού
Χρήστος Χρηστάκης	Εκπρόσωπος της Κίνησης Πολιτών ECOELEUSIS
Αλέξης Τσάτσος	Υπεύθυνος Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών Δήμου Ελευσίνας
Clymene Christoforou	Εμπειρογνώμονας του προγράμματος Pilot Cities
Νιόβη Ζαραμπούκα Χατζημάνου	Διεύθυντρια Τέχνης στο Δημόσιο Χώρο, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Πέγκυ Τσολακάκη	Διευθύντρια Παρακολούθησης Υποδομών, Αξιολόγησης και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Ομάδα Β. Πολιτισμός και Οικονομία / Πολιτισμός, Πληροφορίες και Γνώση / Διακυβέρνηση του Πολιτισμού	
Κώστας Βρούβας	Chief Web Officer, Mentor
Παναγιώτης Γκιόκας	Co-founder & CEO, Mentor
Ελισάβετ Ευσταθίου	Αντιπρόεδρος Φωτογραφικής Λέσχης Ελευσίνας
Δημήτρης Κριτσίλας	Ασφαλιστικός Πράκτορας, Πρόεδρος Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων 4ου Δημοτικού Σχολείου Ελευσίνας

ΠΙΝΑΚΑΣ 1:

ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Θανάσης Λίγγος	Ιδιοκτήτης Μεσιτικού Γραφείου Lead Estate, Πρόεδρος του Ομίλου Καλαθοσφαίρισης Ελευσίνας (ΟΚΕ bc)
Κατερίνα Μαρινάκη	Προϊσταμένη Διοικητικού-Οικονομικού του ΝΠΔΔ ΠΑΚΠΠΑ-Δήμου Ελευσίνας
Θανάσης Μπαλάσκας	Διεθνολόγος-Οικονομολόγος, Γραμματέας Συλλόγου Ηπειρωτών Θριάσιου Πεδίου
Γιάννης Συλευούνης	"Εμπορικός Διευθυντής (Johnson & Johnson MD&D), Εκπρόσωπος της Πρωτοβάθμιας Σχολικής Επιτροπής Δήμου Ελευσίνας-Μαγούλας, Εκπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων 2ου Δημοτικού Σχολείου Μαγούλας"
Γιάννης Τσιατσιάνης	Ιδιοκτήτης Καφέ, Ιδρυτής της T&T Productions
Νάντια Τσολακάκη	Ιδιοκτήτρια επιχείρησης, Γραμματέας Ορειβατικού Συλλόγου Ελευσίνας
Kornelia Kiss	Εκπρόσωπος Culture Action Europe
Γεωργία Βουδούρη	Διευθύντρια Πολιτιστικής Βιομηχανίας, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Φώτης Γιαννόπουλος	Διευθυντής Marketing & Επικοινωνίας, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Αγγελική Λαμπίρη	Διευθύντρια Πολιτιστικής Στρατηγικής, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ

Ομάδα Γ. Πολιτιστικά Δικαιώματα / Πολιτισμός, Ισότητα και Κοινωνική Ένταξη / Διακυβέρνηση του Πολιτισμού

Αθηνά Γαβριλάκη	Συνταξιούχος Νηπιαγωγός, Μέλος της Επιτροπής Αισχυλείων, Εθελοντής στο Φεστιβάλ Αισχύλεια
Ειρήνη Γιοβάνου	Εκπαιδευτικός, Μέλος του Συλλόγου Μικρασιατών Ελευσίνας
Δανάη Ζαφείρη	Εκπρόσωπος του Συλλόγου Γυναικών Ελευσίνας ΟΓΕ
Ιλιριάννα Κάσα	Φιλολόγος
Κωνσταντίνα Κυρίτση	Εκπρόσωπος του Συλλόγου ΑμΕΑ Δυτικής Αττικής
Ειρήνη Λάσκου	Μέλος του Συλλόγου Αδέσποτα Μυστήρια, Φιλοζωική Ομάδα Ελευσίνας
Σταυρούλα Μπαλόκα	Μέλος στο Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού
Συμεών Φραγκουλάκης	Φοιτητής Τμήματος Διοίκησης και Επικοινωνίας Πολιτιστικών και Τουριστικών Μονάδων
Όλγα Ρόκα	Ψυχολόγος, Μέλος Κινηματογραφικής Λέσχης Ελευσίνας
Marta Llobet	Εκπρόσωπος Επιτροπής Πολιτισμού, UCLG
Ματίνα Αλεβίζου	Στέλεχος Εκτέλεσης Παραγωγής, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1:

ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Ευγενία Καββαδία	Στέλεχος Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Συμμετοχής Κοινού, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Χρήστος Χριστόπουλος	Υπεύθυνος Εκτέλεσης Παραγωγής της Διεύθυνσης Σύγχρονης Τέχνης, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ

Ομάδα Δ. Κληρονομιά, Ποικιλομορφία και Δημιουργικότητα / Πολιτισμός και Εκπαίδευση / Διακυβέρνηση του Πολιτισμού

Βούλα Ανδρώνη	Πρόεδρος Φωτογραφικής Λέσχης Ελευσίνας
Ελένη Γκόγκου	Πρόεδρος Πανηπειρωτικού Συνδέσμου Ελευσίνας
Αντώνης Μαρούγκας	Μέλος των youth labs της Ελευσίνας 2021 ΠΠΕ, Μέλος της Επιτροπής Αισχυλείων, Εθελοντής στο Φεστιβάλ Αισχύλεια
Μαίρη Μητροπούλου	Στέλεχος Διοικητικού-Οικονομικού του ΝΠΔΔ ΠΑΚΠΠΑ-Δήμου Ελευσίνας
Μπάμπης Νιόκος	Υπαξιωματικός του Λιμενικού Σώματος, Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων 2ου Γυμνασίου Ελευσίνας
Όλεγκ Ντεργκασιόβ	Μουσικός-Dj
Ευαγγελία Παπαμαργαρίτη	Νηπιαγωγός, Νότες και Χρώματα ΚΟΙΝΣΕΠ
Βίκυ Πασιοπούλου	Υπεύθυνη Γραφείου Συντονισμού και Παραγωγής του Φεστιβάλ Αισχύλεια
Γιάννης Σίδερης	Υπεύθυνος Γραφείου Συντονισμού και Παραγωγής του Φεστιβάλ Αισχύλεια
Γιώργος Σκιάνης	Επιμελητής
Ασπασία Σταυροπούλου	Εικαστικός
Αναστασία Τσοπελάκη	Αρχιτέκτονας
Κέλλυ Διαπούλη	Καλλιτεχνική Διευθύντρια, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Ελένη Ρήγα	Διευθύντρια Σύγχρονης Τέχνης, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
Ελένη Τζουνοπούλου	Γενική Γραμματέας- Συντονίστρια Έργου, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ

Συντονισμός

Γιάννης Κουκμάς	Διευθυντής Ανάπτυξης και Συμμετοχής Κοινού, Ελευσίνα 2021 ΠΠΕ
-----------------	---

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα, μπορείτε να επικοινωνήσετε με:

» **Ελευσίνα 2021 Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης**

Email: info@eleusis2021.eu

Web: www.eleusis2021.eu

» **Δήμος Ελευσίνας**

Email: grdim@elefsina.gr | grd@elefsina.gr

Web: www.elefsina.gr

» **United Cities and Local Governments (UCLG) - Committee on Culture**

Email: info@agenda21culture.net

Web: www.agenda21culture.net

E2021
European Capital
of Culture
LEUSIS

